

STORTINGET

Innst. 145 L

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen

Prop. 38 L (2024–2025)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Endringer i allmenngjøringsloven (anvendelse på Svalbard)

Til Stortinget

1. Innledning

1.1 Proposisjonens hovedinnhold

I proposisjonen fremmes forslag til endringer i lov 4. juni 1993 nr. 58 om allmenngjøring av tariffavtaler m.v. (allmenngjøringsloven). Forslaget innebærer at loven gjøres gjeldende på Svalbard.

Det vises til proposisjonens kapittel 2, der gjeldende rett og bakgrunnen for forslaget er detaljert redegjort for, herunder:

- Om Svalbard og lokalsamfunnene
- Svalbardpolitikken
- Utvikling i lokalsamfunn, nærings- og arbeidsliv
- Kontroll- og tilsynsvirksomhet på Svalbard
- Behovet for å gjøre flere lover gjeldende på Svalbard

Forslag til endringer i allmenngjøringsloven § 2 nr. 4 og ny forskrift om anvendelse av ferieloven på Svalbard i medhold av ferieloven § 2 nr. 3 har vært på høring.

1.2 Forslaget om å gjøre allmenngjøringsloven gjeldende på Svalbard

1.2.1 DEPARTEMENTETS FORSLAG

Det foreslås å gjøre allmenngjøringsloven og ferieloven gjeldende på Svalbard. I samsvar med norsk lovgivningspraksis på Svalbard foreslås det at loven gjøres gjeldende på hele øygruppen. Ferieloven er blitt gjort gjeldende på Svalbard gjennom ny forskrift 26. november 2021 nr. 3291 om anvendelse av ferieloven på Svalbard, som trådte i kraft 1. januar 2022. Denne endringen omtales derfor ikke i proposisjonen.

Å gjøre allmenngjøringsloven gjeldende på Svalbard vil medføre at flere ansatte på Svalbard sikres visse grunnvilkår. På denne måten legges det til rette for trygge og stabile arbeidsvilkår for de ansatte. Dette vil både styrke den enkeltes rettigheter i arbeidslivet og gi grunnlag for et velfungerende og seriøst arbeidsliv med konkurranse på like vilkår.

Kompetansen til å fatte vedtak om allmenngjøring er lagt til Tariffnemnda, jf. allmenngjøringsloven § 5. Hvorvidt det er grunnlag for allmenngjøring i en gitt bransje eller på et nærmere angitt geografisk sted, beror dessuten på en konkret vurdering av om vilkårene i allmenngjøringsloven § 5 er oppfylt. Allmenngjøringsforskriftene som er vedtatt med hjemmel i dagens allmenngjøringslov, gjelder derfor ikke automatisk for øygruppen fra det tidspunktet allmenngjøringsloven trer i kraft på Svalbard.

Det legges til grunn at forskrifter om allmenngjøring av de enkelte tariffavtalene på Svalbard vurderes opp mot Svalbardtraktatens bestemmelser om likebehandling.

Direktoratet for Arbeidstilsynet har gitt uttrykk for at det kan bli utfordrende å følge opp etterlevelsen av

allmenngjøringsforskriftene i Barentsburg. Arbeidstilsynets erfaring fra tilsyn på Svalbard er at virksomhetene som opererer i Barentsburg, i all hovedsak hører hjemme i Russland og Ukraina, og at disse per i dag også betaler sine ansatte lønn etter russisk og ukrainsk målestokk.

I samsvar med norsk lovgivningspraksis på Svalbard foreslås det at loven gjøres gjeldende på hele øygruppen, inkludert Barentsburg og Pyramiden. Regjeringen vil imidlertid foreta en nærmere vurdering av om ikrafttredelsen av loven bør utsettes for deler av øygruppen.

1.3 Økonomiske og administrative konsekvenser

Innføring av allmenngjøringsloven og en eventuell anvendelse av tilhørende forskrifter på Svalbard vil medføre økte lønnsutgifter for virksomheter som betaler lavere lønn enn det som er fastsatt i allmenngjøringsforskriftene. Virksomheter som setter ut oppdrag, er også pålagt bestemte plikter gjennom allmenngjøringsregelverket og kan få økte utgifter på grunn av den foreslåtte endringen.

Endringen vil ikke medføre økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning for Tariffnemnda.

Arbeidstilsynet fører allerede tilsyn med arbeidsmiljøloven på Svalbard, og tilsyn med allmenngjøringsloven og -forskriftene forutsettes, på samme måte som på fastlandet, å være en del av etatens ordinære tilsynsvirksomhet.

Eventuelle merutgifter dekkes innenfor gjeldende budsjettammer.

2. Komiteens behandling

Sakens dokumenter er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

3. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Marie-Helene H. Brandsdal, Tone E. Berge Hansen, Per Vidar Kjølmoen og Anette Trettebergstuen, fra Høyre, Henrik Asheim, Anna Molberg og Aleksander Stokkebø, fra Fremskrittspartiet, Alf Erik Bergstøl Andersen og Dagfinn Henrik Olsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Kirsti Bergstø og lederen Freddy André Øvstegård, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, og fra Rødt, Mímir Kristjánsson, viser til Prop. 38 L (2024–2025) om endringer i allmenngjøringsloven (anvendelse på Svalbard). Komiteen viser videre til at det i proposisjonen

fremmes forslag til endringer i lov 4. juni 1993 nr. 58 om allmenngjøring av tariffavtaler m.v. (allmenngjøringsloven). Forslaget innebærer at loven gjøres gjeldende på Svalbard.

Komiteen registrerer at regjeringen ønsker å gi et løft for lønns- og arbeidsvilkår på Svalbard, og at regjeringen derfor ønsker å gjøre allmenngjøringsloven gjeldende også for Svalbard. Videre viser komiteen til proposisjonens kapittel 2, der gjeldende rett og bakgrunnen for forslaget er detaljert redegjort for.

Komiteen slutter seg til lovforslaget.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, viser til at allmenngjøringslovens formål er å sikre utenlandske arbeidstakere lønns- og arbeidsvilkår som er likeverdige med de vilkår norske arbeidstakere har, og å hindre konkurransevridning til ulempe for det norske arbeidsmarkedet.

Flertallet viser til mål med Svalbardpolitikken om at det opprettholdes norske samfunn på øygruppen. Flertallet mener forslaget om å gjøre endringer i allmenngjøringsloven slik at den også får anvendelse på Svalbard, vil bygge opp under dette målet.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at regjeringen Solberg 18. desember 2020 sendte forslaget om å gjøre allmenngjøringsloven gjeldende på Svalbard på høring. Disse medlemmer viser til at departementet i høringsnotatet argumenterte for at endringen vil bidra til et mer seriøst arbeidsliv også på Svalbard. Disse medlemmer er positive til at regjeringen Støre har prioritert å følge opp regjeringen Solbergs forslag.

4. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i allmenngjøringsloven (anvendelse på Svalbard)

I

I lov 4. juni 1993 nr. 58 om allmenngjøring av tariffavtaler m.v. skal § 2 nr. 4 lyde:

4. (Svalbard)

Loven gjelder for Svalbard.

II

Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer. Kongen kan bestemme at loven skal gjøres gjeldende for ulike deler av Svalbard til ulik tid.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 18. februar 2025

Freddy André Øvstegård

leder

Per Vidar Kjømoen

ordfører

